

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ

በጤና ሚኒስቴር

የኢትዮጵያ የምግብና መድኃኒት ባለሥልጣን

የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ

ኦዲት ሪፖርት

**መጋቢት 2016 ዓ.ም
አዲስ አበባ**

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ

በጤና ሚኒስቴር

የኢትዮጵያ ምግብና ባለሥልጣን

የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

የኢትዮጵያ የምግብና መድኃኒት ባለሥልጣን የተመደበለትን የመደበኛ እና የካፒታል በጀት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግስት የሂሳብ አያያዝ ስርዓት መሰረት መያዙንና የመንግስት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የኢትዮጵያ የምግብና መድኃኒት ባለስልጣን ስራ አመራር ሲሆን የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤት ኃላፊነት ነው ፡፡

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ስልጣን ሲሆን ዓለም አቀፍ የአዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግ ነው፡፡ እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ የአዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለናል፡፡

አዲታችን፡-

- በሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የሰፈሩትን አህዞችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና አዲት ማከናወንን፤
- የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶች ሲያዘጋጅ ያደረገውን ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎችን መመዘንን፤
- የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን አከናውናል።

ከዚህም በተጨማሪ አዲቱ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑንና በናሙና አዲት ማከናወንን ይይዛል።

ለአዲቱ ሥራ መሠረት የሆኑት የኢትዮጵያ የምግብና መድኃኒት ባለስልጣን ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በመ/ቤቱ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው።

አዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው።

የሚከተሉት የአዲት ተደራጊው መ/ቤት የሂሳብ ሪፖርቶች ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

- ☛ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የወጪ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፣
- ☛ የሂሳብ ማመዛዘኛ፣

የኢትዮጵያ የምግብና መድኃኒት ባለስልጣን የ2015 የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፣ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁና፣ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፣ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ በመሆኑ በእኛ አስተያየት

የኢትዮጵያ የምግብና መድኃኒት ባለስልጣን የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች እና የፋይናንስ አስተዳደር ሥርዓቱ አጥጋቢ ሆኖ ተገኝቷል።

ምንም እንኳን ከላይ የተሰጠውን የኦዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም፤ ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው፤ እርምጃ ሊወሰድባቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል፡፡

1. ትኩረት ሊሰጣቸው የሚገባቸው ጉዳዮች (Emphasis of Matters)

1.1 የፌዴራል መንግስት ገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 ክፍል ሁለት የመንግስት ሠራተኞች ደመወዝ አከፋፈል ላይ የደመወዝ ክፍያ ከመፈጸሙ ወይም ወጪ ከመደረጉ በፊት ሊወሰዱ ከሚገባቸው ጥንቃቄዎች በአንቀፅ10 ተራ ቁጥር 5 ላይ በጠረታ፤ በሞትና በሌሎች ምክንያት ከሥራ የተለዩ ሠራተኞች ከደመወዝ መክፈያ ስም ዝርዝር መውጣታቸውንና እንዲሁም የመንግስት ሠራተኞች ደመወዝ ክፍያ አፈፃፀም አንቀፅ 11 ተራ.ቁጥር 1 በፊደል ሀ ላይ የመስሪያ ቤቱ የሰራ ክፍሎች የክፍሉ ሠራተኞች በሰራ ላይ መሆናቸውን ያረጋግጣሉ፡፡ ይላል፡- ይህንንም መረጃ ወር በገባ በ20ኛው ቀን የፋይናንስ ተግባርን ለሚያከናውነው የሰራ ክፍል ያሳውቃል ፡፡ በግልባጩም የአስተዳደር ተግባርን ለሚያከናውነው የሰራ ክፍል ማሳወቅ እንዳለባቸው ያዛል፡፡መመሪያው ተግባራዊ ስለመሆኑ ለማረጋገጥ ናሙና ተወስዶ ኦዲት ሲደረግ፡-በተለያዩ ምክንያት ሥራ ለለቀቁ ሶስት ሠራተኞች በሥራ ገበታቸው ላይ ላልተገኙበት ቀናት በድምሩ ብር 13,157.93 አላግባብ ደመወዝ የተከፈለ መሆኑ፤

1.2 የወጪ ሂሳቦች የሚመዘገቡት የገንዘብ ሚኒስቴር ጥር 1994 ዓ.ም ባወጣው የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መመሪያ መሰረት መሆኑን ለማረጋገጥ በናሙና ኦዲት ሲደረግ ባለስልጣኑ በድምሩ ብር 3,440,664.62 የወጪ ሂሳቦች በተገቢው የሒሳብ መደብ ያልተመዘገቡ መሆናቸው፡

1.3 ባለስልጣን መ/ቤቱ የደመወዝ መጠንን መሰረት ያደረገ የአበል

መጠን መክፈሉን ለማረጋገጥ ናሙና ተወስዶ ኦዲት ሲደረግ፡- በድምሩ ብር 72,823.90 የደመወዝ መጠን ሳይገለፅ የቀን ውሎ አበል የተከፈለ መሆኑ፤

1.4 የፌዴራል መንግሥት የበጀት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 2/2003 ክፍል ሶስት አንቀጽ 12(1) ማንኛውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ለበጀት ዓመቱ የተፈቀደለትን የመደበኛም ሆነ የካፒታል በጀት አጠቃቀም በሚገባ መቆጣጠር እንዳለበት ይገልጻል። በዚህ መሰረት ባለስልጣኑ በጀቱን የሚቆጣጠር መሆኑን ለማረጋገጥ ለ2015 በጀት ዓመት በየበጀት ፕሮግራሞች ለየሂሳብ ኮዶች የተፈቀደው የወጪ በጀት ሥራ ላይ ከዋለው ጋር ሲነጻጸር ካፒታል በጀት ብር 12,370,016.62 (ከ10% በላይ) ሥራ ላይ ያልዋለ መሆኑ፤

ታውቋል፡፡

II. የህጋዊነት ጉዳዮች (Compliance Matters)

2.1 አቶ ዳንኤል ታክለ በደብዳቤ ቁ /መ/ም/ፈ/ዳ 287/14 በቀን 02/13/2014 ቢሮ ቀርተው ስራ እንዲሰሩ የታዘዙና በስራ ገበታቸው ላይ ለመኖራቸው በመ/ቤቱ ሰዓት መቆጣጠሪያ ላይ የፈረሙ ሲሆን መስክ ሳይወጡ ብር 10,557.00 ለውሎ አበል ክፍያ የተፈጸመ መሆኑ፤

2.2 ባለስልጣን መ/ቤቱ ከሀገር ውጪ ለሚያደርገው ጉዞ አገልግሎት መስጠት የሚችሉት በዘርፉ ተሰማርተው ንግድ ፍቃድ አዉጥተው ለመንግስት ግብር የሚከፍሉትን ሁሉ በግልጽ በማወዳደር ዝቅተኛ ዋጋ ያቀረበውን በመምረጥ አገልግሎቱን ማግኘት ሲገባ ያለ ምንም ውድድር የአየር ትኬት በቀጥታ የግዥ ዘዴ ከሉክሶር የትራንስፖርትና የጉዞ ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር በድምሩ ብር 1,805,358.00 የአገልግሎት ግዥ ተፈጽሞ መገኘቱ፤

2.3 በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 190/2002 አንቀጽ 32 እንዲሁም በፌዴራል የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 መሰረት ለውሎ አበልና ለመጓጓዣ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ ሰራተኛው ሥራውን አጠናቆ ከተመለሰ በኋላ፤ በፌዴራል የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ

ቁጥር ቁጥር 5/2003 መሰረት ደግሞ ለግዥ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ በሰባት ቀናት ውስጥ መወራረድ እንዳለበት ያዛል። ሆኖም የኢቨርሲቲው በደንቡና በመመሪያው መሰረት የፈጸመ መሆኑ ሲጣራ በድምሩ ብር 742,602.84 በተለያዩ የተሰብሳቢ የሂሳብ ኮዶች (መደቦች)፣-ሳይክፈል በሂሳብ መግለጫው ላይ የሚታይ መሆኑ፡

2.4 በፌዴራል መንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ክፍል ሁለት አንቀጽ 8(5) በመሰረት ተከፋይ ሂሳቦችን ለመከታተል ተገቢው የቁጥጥር ሥርዓት መዘርጋቱን እና ባለስልጣኑ ያለበትን ተከፋይ ሂሳብ በወቅቱ ለሚመለከተው አካል የሚከፍል መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ በተለያዩ የተከፋይ ሂሳብ ኮዶች (መደቦች)፡-

በድምሩ ብር 508,644.31 ውዝፍ ተከፋይ ሂሳብ የሚታይ መሆኑ፤ ታውቋል፡፡

III. ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

3.1. የንብረት አያያዝን በተመለከተ፤

ይህንኑ ለማስፈፀም በወጣው የመንግሥት ንብረት አስተዳደር መመሪያ መሰረት የተፈጸመ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

- የ2015 በጀት ዓመት የቋሚ ዕቃዎች ቆጠራ የተደረገ ቢሆንም ከወጪ ቀሪ ያልተመዘዘ መሆኑ፤
- በመ/ቤቱ መጋዘን ውስጥ ብዛታቸው 36 የሚሆኑ ሳምሰንግ ታብሌት (Sumsunig Tablet)፣42 ሊኒኮ ላፕቶፕ (Lenovo Laptop) ፣5 ታንክፓድ ሊኒኮ ላፕቶፕ (Tinkpad lenovo Laptop) ፣ ዴል ላፕቶፕ 4(Dell Laptop)፣ 9 ቶሽባ ላፕቶፕ(Toshiba laptop) ፣ 4 ኮምፒውተር ዲስክ ቶፕ (DeskTop)፣ 4 ፕሪንተር (printer ፣) 3 ቴሌቪዥን (Television) ፣4 የውሃ ማጣሪያ ፣ 1ሬዶ(radio) የሚሰራ እና የማይሰራ ተብለው ያልተለዩ ያለአገልግሎት ተከማችተው የሚገኙ መሆኑ፤
- ከ 5 የተለያዩ ግለሰቦች 4 ላፕቶፕ ኮምፒውተርና 2 ሳምሰንግ ጋላክሲ ታብሌት Sumsunig galaxy Tablet ፣1 ሶኒካሚራ

/Camera sony/ ፣ 5 Tyre215/R15c/የመኪና ኅማዎች/ መስሪያ ቤቱን ለቀው ሲሄዱ ተመላሽ ያልተደረጉ ንብረቶች ሲሆኑ ህጋዊ እርምጃ ያልተወሰደባቸው መሆኑ በአዲት ወቅት ታውቋል፡፡

3.2 ባለፉት በጀት ዓመታት የአዲት ግኝቶች ላይ በተሰጠው አስተያየት መሰረት የእርምት እርምጃ መወሰዱን ለማጣራት አዲት ሲደረግ፡

- ሶስት ሰራተኞቹ የትምህርት ዕድል ወቅት የተከፈለ የተጣራ ደመወዝ ብር 509,716.76 ክፍያ ከተፈጸመላቸው በኋላ ትምህርታቸውን ለማጠናቀቃቸው ምንም ዓይነት ማስረጃ ሳያቀርቡ እና አገልግሎት ሳይሰጡ ከመሥሪያ ቤቱ የለቀቁ በመሆኑ ተመላሽ ያልተደረገ መሆኑ፤
- በ2012 በጀት ዓመት ሁለት ሰራተኞች ከሥራ ሲለቁ የተረከቡትን ቋሚ እቃዎች ተመላሽ ያልተደረገ መሆኑ፤-

ታውቋል፡፡

**የፌዴራል ዋናው አዲተር መሥሪያ ቤት
መጋቢት 2016 ዓ.ም**